

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Minister VWS

Deadline: ZSM

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Directie Informatiebeleid /
CIO
Programma Realisatie Digitale
Ondersteuning

Ontworpen door

5.1.2e

M 5.1.2e
5.1.2e @minvws.nl

Datum

21 oktober 2020

Kenmerk**Zaaknummer**

nota

(ter beslissing)

Interoperabiliteit CoronaMelder binnen Europa

Paraaf directeur

Paraaf SG

1 Aanleiding voor deze nota

Uw verzoek geïnformeerd te worden over het moment waarop CoronaMelder aan kan sluiten op de notificatie-apps van andere EU-landen.

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

1. U wordt gevraagd of u bereid bent om CoronaMelder Europees besmet meldingen uit te laten wisselen vooruitlopend op de voorhang in beide kamers en de inwerkingtreding van de AMvB waarin de verwerkingsverantwoordelijke wordt aangewezen en de werking van deze Europese uitwisseling wordt uitgelegd. Eventueel kan hierbij ook worden meegewogen wat het advies van de AP is dat naar verwachting in november ontvangen wordt.
2. Indien u hiertoe bereid bent, wordt u gevraagd in te stemmen met aansluiting bij 'wave 4', dat bekend dat CoronaMelder vanaf 30 november internationaal notificaties van besmettingen kan geven en ontvangen.

Indien u hiertoe niet bereid bent zal Europese uitwisseling eind januari 2021 kunnen starten.

3. U wordt gevraagd in te stemmen met een 'simpele' manier van uitwisselen van internationale besmettingsmeldingen door geen onderscheid te maken tussen landen waarvan mensen besmette codes kunnen ontvangen en waarmee Nederland besmette codes deelt.

3 Samenvatting en conclusies

Ad 1:

Zie toelichting in bijlage op AMvB, planning, versnellingsmogelijkheden en consequenties van keuze.

Ad2:

Hierbij kan een Go/No Go besluit worden ingelast op 23 november als het advies van de AP bekend is.

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Directie Informatiebeleid /
CIO
Programma Realisatie Digitale
Ondersteuning

Ad3:

Technisch zijn er verschillende opties om besmetmeldingen te delen met andere landen in Europa. De meest eenvoudige oplossing is het delen van alle codes van besmette personen met alle andere deelnemende landen. Dit is een optie die, al dan niet tijdelijk, door meerdere landen wordt gehanteerd. (oa. Duitsland en Ierland) Zie bijlage voor nadere toelichting. Ondanks dat nu codes van besmette Nederlanders ook met andere landen worden gedeeld is dit een privacy-vriendelijke aanpak, doordat de GGD dan niet van elke besmette persoon hoeft te registreren welke landen men bezocht heeft. Ook hoeven mensen dan niet in de app aan te geven van welke landen ze gegevens willen ontvangen (hetgeen ook niet voor iedereen makkelijk bruikbaar zal zijn). Bijkomend voordeel is dat dit juridisch ook geen extra aanpassing in de AMvB van de te verwerken gegevens vergt.

Kenmerk

4 Draagvlak politiek

De tijdelijk wet biedt in de basis al de grondslag voor Europese uitwisseling. Bij AMvB wordt de verwerkingsverantwoordelijke aangewezen. In die zin is er sprake van een lichte AMvB. In de toelichting zal echter de werking van de Europese uitwisseling moeten worden uitgelegd en de privacyaspecten daarvan. Ook moet het oordeel van de AP gevraagd worden en is in de wet opgenomen dat de AMvB 4 weken voorgehangen moet worden in de Eerste en Tweede Kamer. In dat opzicht kan de AMvB politiek wel gezien worden als een zware AMvB.

De eventuele keuze om vooruitlopend op de AMvB van start te gaan met Europese uitwisseling zal mogelijk een negatief advies van de AP opleveren en weerstand oproepen in de beide Kamers. In de wetsbehandeling is eerder gebleken dat het parlement veel waarde hecht aan het advies van de AP. Tegelijkertijd is de grondslag voor de gegevensverwerking al wel geregeld in de wet en is het aantal besmettingen dermate toegenomen dat niet wachten op de AMvB ook politiek mogelijk steun zal krijgen.

Zonder te wachten op de AMvB zou Nederland kunnen starten met Europese uitwisseling op 30 november. Aanmelding hiervan bij de EU sluit op 6 november. U kunt ook overwegen om bij een positief advies van de AP al wel te starten met uitwisseling en dit ook als voornemen aan beide Kamers te melden.

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Op dit moment wordt door de ANP gevraagd naar internationale aansluiting, mede doordat Duitsland als één van de eerste landen vorige week Europese uitwisseling mogelijk heeft gemaakt. Vooral voor mensen in de grensstreek zou uitwisseling van besmetmeldingen met de buurlanden veel meerwaarde opleveren.

6 Financiële en personele gevolgen

Europese aansluiting is begroot in de middelen voorzien voor CoronaMelder.

7 Juridische aspecten haalbaarheid

Zij bijlage tav AMvB

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

WJZ

9 Gevolgen administratieve lasten

Geen

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Directie Informatiebeleid /
CIO
Programma Realisatie Digitale
Ondersteuning

Kenmerk

5.1.2e

Toelichting

AMvB

Ten tijde van het schrijven van de 'Tijdelijke wet notificatie-applicatie covid-19' was nog niet voldoende duidelijkheid hoe de Europese uitwisseling eruit zou komen te zien. Daardoor was het op dat moment niet mogelijk Europese uitwisseling op te nemen in de wettekst en toelichting. Per amendement is vervolgens een algemene wettelijke bepaling toegevoegd voor uitwisseling van gegevens met andere Europese landen en een grondslag voor een AMvB ter nadere uitwerking.

Bij AMvB moet de verwerkingsverantwoordelijke worden aangewezen voor Europese uitwisseling. In de toelichting van deze AMvB moet worden opgenomen hoe de deze Europese gegevensuitwisseling er precies uit ziet (technische werking, gemaakte keuzes, welke gegevens worden uitgewisseld met welke landen) en hoe deze voldoet aan alle eisen van de AVG. Het is immers niet mogelijk de verwerkingsverantwoordelijke aan te wijzen, als niet duidelijk is wat de verwerking behelst.

Hoewel dus per AMvB de verwerkingsverantwoordelijke nog moet worden aangewezen, bevat de Tijdelijke wet als gevolg van het amendement wel een wettelijke basis voor Europese uitwisseling. Er kan daarom over gediscussieerd worden of het juridisch gezien strikt noodzakelijk is dat met Europese uitwisseling wordt gewacht tot de AMvB in werking is. De AP zal hier hoogstwaarschijnlijk, net als bij de noodzaak van de wet voor nationale introductie van CoronaMelder, een andere gedachte bij hebben en hier negatief op adviseren. Ook de beide kamers zullen, gezien de expliciete keuze in het amendement om hier om een voorhang van 4 weken te vragen, mogelijk negatief op reageren. Van start gaan voor inwerkingtreding van de AMvB is daarmee een politieke keuze.

Indien met Europese uitwisseling wordt gewacht op de AMvB, is onderstaande planning de snelst haalbare voor het inwerking treden van de AMvB. Deze planning levert een AMvB op in de laatste week van januari. In deze planning worden alle betrokken partijen al gevraagd sneller te adviseren dan gebruikelijk. Wat dit betekent voor daadwerkelijk moment van starten met Europese uitwisseling is nog niet duidelijk. De EU hanteert hiervoor 'waves' met aansluitmomenten, de planning voor de waves loopt nog niet door tot in 2021.

Planning AMvB

- Nu:
Technische beschrijving werking Europese uitwisseling tbv toelichting AMvB en DPIA afronden
- 29/30 oktober:
AmvB naar AP
(AP heeft normaal gesproken 8 weken om te adviseren, verzocht zal worden om spoedadvies. Indien dit wordt ingewilligd en ze net zo snel adviseren als bij de wet, kunnen we uitgaan van 2 weken.)
- 13 november:
Advies AP (waarna verwerking advies)

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
Directie Informatiebeleid /
CIO
Programma Realisatie Digitale
Ondersteuning

Kenmerk

- 20 november:
MR (instemming met verzending naar TK en TK en RvS)
- 20 nov t/m 18 december
Voorhang TK en EK (4 weken)
- Week van 21 december
AMvB naar Raad van State.
(RvS heeft normaal tussen 1 maand en 3 maanden om te adviseren. Ook daar kunnen we spoedadvies aan vragen, maar 1 maand is rond kerstreces al snel. We moeten daarom uitgaan van advies rond 18 januari.)
- Week 18 januari
Opstellen Nader rapport
- Einde week 18 januari
Ondertekening Koning
- Week 25 januari
Contraseign minister en bekendmaking

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Directie Informatiebeleid /
CIO
Programma Realisatie Digitale
Ondersteuning

Kenmerk

Mogelijke versnellingen AMvB

Bovenstaande planning kent nog een aantal momenten die wellicht versneld zouden kunnen worden, maar daarvoor wordt dan wel actie van uw kant gevraagd:

1. AP korter de tijd voor advies
2. Voorhang inkorten
3. RvS gedeeltelijk gelijk met voorhang

We vragen de AP al heel snel te adviseren maar u zou hier wellicht zelf nog invloed op kunnen uitoefenen door met de AP te bellen en te vragen om nog sneller advies (1 week ipv 2 weken). Verder zou u de beide Kamers kunnen vragen of ze instemmen met 2 weken voorhang ipv 4 weken. Gezondeerd kan worden of de Kamers hiertoe bereid zijn. Tenslotte kan het conceptbesluit tegelijk met de voorhang al informeel naar de RvS gestuurd worden. Daarmee heeft de RvS 2 weken eerder om hun oordeel te vormen.

Na de voorhang verwerken we dan het advies van de TK en EK binnen een week en vragen de RvS of ze daarna binnen een week kunnen adviseren. Ook hiervoor is het wellicht nodig dat u zelf met de voorzitter van de afdeling advisering van de RvS schakelt.

Indien u bereidt bent deze versnelling in werking te zetten, kan de AMvB op 1 januari in werking treden. Belangrijk is wel om hierbij te benadrukken dat dit nog steeds betekent dat het advies van de AP dan wel binnen is, maar de voorhang bij de beide Kamers nog niet is afgerond op het moment dat het besluit go/nogo aan de EC doorgegeven moet worden en de AMvB vanzelfsprekend dan ook nog niet in werking is getreden.

Pilot/regionale uitrol

Er is nog een optie onderzocht voor een 'pilot'/ regionale uitrol maar dit levert geen versnelling van de AMvB.

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Directie Informatiebeleid /
CIO
Programma Realisatie Digitale
Ondersteuning

Kenmerk

Aansluitproces op EU gateway

De EFGS is ontwikkeld in opdracht van het eHealth Netwerk van de Europese Commissie¹. Nederland heeft geparticipeerd in het ontwerpen van de uitwisselservice. Om de integriteit en kwaliteit van de uitwisselservice te bewaken is er een strikt toelatingsproces ontworpen waarbij een Europese werkgroep bestaande uit vanuit de lidstaten afgevaardigde Verwerkingsverantwoordelijken (Joint Controller group) en de uit lidstaten afgevaardigde technische experts (technical group) de compleetheid van de aanvraag beoordelen. Deze aanvraag bestaat uit een aanvraagformulier, ondersteunende documenten (DPIA, Privacy Verklaring, verwijzing naar juridische grondslag) en een technische checklist. De Joint Controller Group bepaalt uiteindelijk of een EU-lidstaat live mag gaan met de aansluiting op de Federatieve Gateway.

De landen worden in een aantal waves aangesloten. Zie onderstaande tabel:

Wave	Landen	Indiendatum aanvraag	Go Live aankondiging
1	Duitsland, Italië, Ierland		19 oktober
2	Spanje, Kroatië, Tsjechië, Denemarken, Letland		26 oktober
3	België, Polen, Malta, Cyprus, Litouwen, Slovenië	23 oktober	16 november
4	Portugal, Finland	6 november	30 november
5	n.n.b.	December*	December / Januari *

* De precieze data zijn nog niet vastgesteld

Van Oostenrijk, Estland, Noorwegen, Slowakije, Bulgarije en Griekenland is nog niet bekend in welke wave ze mee willen doen. Luxemburg, Zweden en Roemenië hebben geen notificatieapp. De Franse app is niet compatible.

Indien ervoor gekozen wordt om vooruitlopend op de AMvB te starten met Europese uitwisseling van besmetmeldingen, zou Nederland aan kunnen sluiten bij wave 4. Dit houdt in dat de aanvraag op 6 november ingediend moet worden. Een go-no go moment zou ingebouwd kunnen worden op 23 november en mede afhankelijk gemaakt worden van het inhoudelijke advies van de AP op de concept AMvB die dan beschikbaar zou moeten zijn.

¹ In juli is Uitvoeringsbesluit 2020/1023 de (Europese) juridische basis gelegd voor de Federatieve Gateway. Dit is een volwaardige Europese juridische grondslag dat onder artikel 14 van de Richtlijn omtrent de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende zorg (ook wel Patiëntenrichtlijn) valt. Daarin wordt zowel verwerkingsverantwoordelijke (Europese lidstaten) als de verwerker (Europese Commissie) van de Federatieve Gateway aangewezen.

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Directie Informatiebeleid /
CIO
Programma Realisatie Digitale
Ondersteuning

Kenmerk

Hoe werkt de Europese uitwisseling?

Alle buitenlandse apps die net als CoronaMelder gebaseerd zijn op het Google Apple framework wisselen onderling codes uit als ze in elkaars nabijheid zijn. Nu ontvangen CoronaMelder gebruikers geen notificatie als blijkt dat de buitenlandse app gebruiker positief getest is. Om dat wel mogelijk te maken is er een Europese uitwisselservice van codes ontworpen. Dit verloopt via de European Federated Gateway Server (EFGS), die de back-end servers van nationale notificatieapps met elkaar verbind.

Meerdere keren per dag vindt een uitwisseling van de EFGS plaats. De ontvangen codes worden toegevoegd aan de Nederlandse lijst met codes van besmette personen. De CoronaMelder app download die lijst meerdere keren per dag en vergelijkt vervolgens (net als nu) of de codes op de lijst overeenkomen met codes die lokaal op de telefoon zijn bewaard. Omgekeerd worden de codes van besmette mensen in Nederland gedeeld met de andere landen, zodat zij een waarschuwing kunnen ontvangen.

Aan de gebruiker kan de keuze worden geboden om aan te geven welke landen zijn interesse hebben omdat hij/zij daar naar toe gaat of is geweest, nog voordat sprake is van een besmetting. Een aantal varianten zijn denkbaar:

1. De CoronaMelder gebruiker krijgt altijd alle besmette codes uit alle deelnemende landen.
2. De CoronaMelder gebruiker vult in CoronaMelder de landen in waarvan hij/zij besmette codes wil ontvangen.
3. De CoronaMelder gebruiker vult in CoronaMelder in dat hij besmette codes uit het buitenland wil ontvangen. Gebruiker ontvangt alle besmette codes uit alle deelnemende landen.
4. De CoronaMelder gebruiker vult in CoronaMelder in dat hij besmette codes uit de grenslanden (Duitsland en België) wil ontvangen, van alle landen of geen buitenland. Gebruiker ontvangt codes van grenslanden, alle deelnemende landen of enkel Nederlandse codes.

Er zijn drie factoren die meewegen in deze keuze tussen deze varianten: i) de tijd die nodig is om aanpassingen door te voeren in CoronaMelder, ii) proportionaliteit (privacy overweging) en iii) gebruikersgemak.

Let wel: de proportionaliteit heeft enkel effect op hoe wij omgaan met buitenlandse codes. Als Nederland meedoet krijgen alle landen toegang tot alle besmette codes van Nederland. Voor wat besmette codes van gebruikers van CoronaMelder is de uitvoering van deze toets aan andere deelnemende landen.

Diverse landen (waaronder Duitsland, Ierland) hebben al dan niet tijdelijk voor optie 1 gekozen. Wij opteren voor een 'simpele' manier van uitwisselen van internationale besmettingsmeldingen door geen onderscheid te maken tussen

landen waarvan mensen besmette codes kunnen ontvangen en waarmee Nederland besmette codes deelt (variant 1).

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Directie Informatiebeleid /
CIO
Programma Realisatie Digitale
Ondersteuning

Kenmerk